

ศักยภาพเพื่อการพัฒนาตลาดประชารัฐชายแดนไทยลาวบ้านหม้อ
The potential for market development, civil state borders Thailand,
Laos Ban Mo.

พีรพล ไทยทอง* พระมหาปรัชญ์ อัทธภาพ**

Peerapol Thaithong, Phramaha Pruch Atthaporn

บทคัดย่อ

บทความเรื่องศักยภาพเพื่อการพัฒนาตลาดประชารัฐชายแดนไทยลาวบ้านหม้อ มุ่งอธิบายถึง 1) ความหมายการพัฒนาศักยภาพ และความสำคัญของการพัฒนาตามนโยบายการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประชารัฐเศรษฐกิจฐานราก 2) การกระตุ้นเศรษฐกิจและสนองนโยบายรัฐบาลในเรื่องการส่งเสริมการค้าชายแดนและการสร้างรายได้ให้กับเศรษฐกิจชุมชน และ 3) แนวทางการพัฒนาศักยภาพตลาดประชารัฐชายแดนไทยลาวบ้านหม้อในการพัฒนาผลิตภัณฑ์คุณภาพ และแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นให้เกิดความยั่งยืนพร้อมที่จะแข่งขันในการตลาดต่อไป ศักยภาพเพื่อการพัฒนาโดยยุทธศาสตร์ประชารัฐนับเป็นแนวทางปฏิรูปประเทศ “สานพลังประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก” คือ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประชารัฐ เพื่อเศรษฐกิจฐานรากอย่างเป็นทางการ ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างภาคประชาชน ภาคธุรกิจ และภาครัฐในการทำงานพัฒนาอย่างยั่งยืน จะเป็นกลไกสำคัญในการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก และสร้างความเชื่อมั่นประเทศไทย สำหรับหัวใจสำคัญของยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” คือ การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกคน เนื่องจากการแก้ปัญหา การปฏิรูป และการพัฒนาประเทศในทุกๆด้านจะสำเร็จหรือเห็นผลเป็นรูปธรรมไม่ได้เลย หากขาดซึ่งความร่วมมือร่วมใจและการมีส่วนร่วมระหว่างประชาชน เจ้าหน้าที่รัฐ และรัฐบาล “สานพลังประชารัฐ” คือ พลังอันยิ่งใหญ่ที่จะเปลี่ยนแปลงและปฏิรูปประเทศไทย เป็นแรงขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจไทย ตั้งแต่ระดับฐานราก และส่งเสริมให้ชุมชนดำเนินธุรกิจบนฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

ดังนั้น ภาครัฐควรกำหนดกรอบยุทธศาสตร์และสนองนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาศักยภาพตลาดประชารัฐชายแดนไทยลาวบ้านหม้อ ให้มีมาตรฐานเป็นตลาดซื้อขายสินค้าของในพื้นที่ มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางการค้าชายแดนของชุมชน มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์คุณภาพ และมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจุดอ่อนปรนชายแดนไทยลาวบ้านหม้อ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของ

* Doctor of Philosophy Program in Morality Educational Administration, Srichiangmai Technological College

** Master of Public Administration Program in Local Government, Srichiangmai Technological College

ประชาชนในชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ และให้เกิดความยั่งยืนพร้อมที่จะแข่งขันในการตลาด สามารถดึงดูดประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาซื้อขายและ สร้างมูลค่าการค้าชายแดนได้เพิ่มมากยิ่งขึ้นต่อไป

คำสำคัญ : ศักยภาพ, การพัฒนา, ตลาดประชารัฐ, ชายแดนไทยลาวบ้านหม้อ

ABSTRACT

Article about the potential for market development, civil state borders Thailand, Laos pot. The aim: 1) a significant development potential. And the importance of developing a policy-driven, strategic public state economic foundations 2) to stimulate the economy and to Government policy on the promotion of border trade and generate income for the community economy, and 3) the development, market potential civil. state borders Thailand, Laos Mo in the development of quality products. Tourist and local sustainability ready to compete in the marketplace. The potential for the development of a strategy for the reform of the civil state. "The power of civil government to build the economic foundations" is driven strategic civil state. The economic foundations official This powerful combination between the public sector and government to work for sustainable development. It is important to create a mechanism for the involvement of civil society in stimulating economic footing. And build confidence in Thailand Key to the strategy for a "civil state" is to strengthen the participation of all citizens. The solution reform and development in all aspects to see tangible results achieved or not. Without the cooperation and participation of the public. State and government officials, "weaves powerful civil state" is the great power to change and reform the country. Thailand was the main driving force of the economy. Since the foundation And encourage the business community on the knowledge base. Creativity, innovation and cultural identity.

So the government should set the strategic framework and the policy of the government to develop the market potential civil state borders Thailand, Laos pot. Standard is a market of local products. The strengthening of border trade community. The development of quality products And the development of tourist spots lenient borders Thailand, Laos pot. To establish the involvement of citizens in the community to help themselves. And the sustainability ready to compete in the market. Can attract neighboring countries to build trade and border trade has increased further.

Keyword : Potential, develop, market, civil state, border, Thailand, Laos, ban Mo.

1. บทนำ

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) มาจากการพัฒนาในยุคโลกาภิวัตน์ หรือยุคกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและกลไกตลาด ได้ก่อให้เกิดความเจริญ การเติบโต การผลิต การบริโภคและการใช้ประโยชน์ที่เป็นผลเสียต่อชีวิตมนุษย์ อย่างฉับพลัน ศักยภาพเพื่อการพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีการกระทำให้เกิดขึ้นหรือมีการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้าโดยการเปลี่ยนแปลงต้องเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น “สานพลังประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก” คือ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประชารัฐ เพื่อเศรษฐกิจฐานรากอย่างเป็นทางการ ซึ่งเป็นการรวมพลังระหว่างภาคประชาชน ภาคธุรกิจ และภาครัฐในการทำงานพัฒนาอย่างยั่งยืน จะเป็นกลไกสำคัญในการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก และสร้างความเชื่อมั่นประเทศไทย

ยุทธศาสตร์ประชารัฐนับเป็นแนวทางปฏิรูปประเทศ การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” แบ่งออกเป็น 2 ยุทธศาสตร์ย่อย คือ 1) “รัฐบาล” กับ “ประชาชน” โดยรัฐหรือรัฐบาลจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกสนับสนุนและเปิดช่องทางให้ประชาชนหรือภาคเอกชนและประชาชนทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วม ตามกระบวนการประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนเข้าใจการบริหารงานของรัฐบาลในเรื่องต่างๆและไม่สร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นระหว่างประชาชนกับรัฐบาล 2) “ประชาชน” กับ “เจ้าหน้าที่รัฐ” คือ การทำงานร่วมกันของประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการสร้าง “เครือข่ายประชารัฐ” ในทุกด้าน ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเข้าด้วยกัน อันเป็นแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล เพื่อให้การบริหารจัดการงบประมาณของรัฐมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งต่อการพัฒนาประเทศ การพัฒนาชุมชน และการพัฒนาสิทธิและสวัสดิการของรัฐ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนไม่ให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม

สำหรับหัวใจสำคัญของยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” คือ การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ทุกคน เนื่องจากการแก้ปัญหา การปฏิรูป และการพัฒนาประเทศในทุกๆด้านจะสำเร็จหรือเห็นผลเป็นรูปธรรมไม่ได้เลย หากขาดซึ่งความร่วมมือร่วมใจและการมีส่วนร่วมระหว่างประชาชน เจ้าหน้าที่รัฐ และรัฐบาล

โครงการตลาดประชารัฐชายแดนไทยลาวบ้านหม้อ ร่วมขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยเข้มแข็งก้าวไกลอย่างยั่งยืน ตามนโยบายของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มีวิสัยทัศน์มุ่งมั่นที่จะขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก โดยอาศัยความเข้มแข็งของชุมชนเป็นพลังสำคัญในการเร่งรัดการกระตุ้นระบบเศรษฐกิจให้เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องจนนำไปสู่ความยั่งยืน ภายใต้ยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” ที่มุ่งหวังในทุกภาคส่วนผสานความร่วมมือกัน เพื่อยกระดับเศรษฐกิจไทยตั้งแต่ฐานรากให้มี ความมั่นคง ผนวกกับความเห็นชอบของที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2558 ในเรื่องแนวทางการเร่งรัดการกระตุ้นเศรษฐกิจ

ภายในประเทศ โดยการใช้มาตรการช่วยเหลือผู้ที่มีรายได้น้อยและเกษตรกร ผ่าน“โครงการตลาดประชารัฐ”

“ตลาดประชารัฐชายแดนไทยลาวบ้านหม้อ” ตั้งอยู่บ้านหม้อ ตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย อยู่ในบริเวณพื้นที่ของจุดผ่อนปรนชั่วคราวไทยลาวบ้านหม้อ และมีอาณาเขตติดต่อกับ บ้านด่านคำ(ด่านเก่าเลี้ยว) เมืองสีโคตตะบอง นครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) มีซึ่งมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยมียอดการค้าและการส่งออกสินค้าข้ามโขงไปลาวเพิ่มสูงขึ้น จำนวน 46,819,587.65 ล้านบาท (ที่มา : ด้านศุลกากรจังหวัดหนองคาย วิเคราะห์โดยศูนย์บริการประชาชนด้านการพาณิชย์จังหวัดหนองคาย. 2559) ประกอบกับอยู่ตรงข้ามท่าเรือเก่าเลี้ยว บ้านด่านคำ เมืองสีโคตตะบอง นครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2560 นายประสงค์ คงเคารพธรรม รองผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย เป็นประธานเปิดงาน “ตลาดประชารัฐชายแดนไทยลาวบ้านหม้อ” ที่จุดผ่อนปรนบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย โดยนายวรรณพล ต่อพล นายอำเภอศรีเชียงใหม่ กล่าวว่า การเปิดตลาดประชารัฐไทย-ลาว ครั้งนี้ได้ดำเนินงานกระตุ้นเศรษฐกิจสนองนโยบายรัฐบาลในเรื่องการส่งเสริมการค้าชายแดนและการสร้างรายได้ให้กับเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งเป็นประโยชน์กับเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรและผู้ประกอบการของทั้งสองประเทศ ได้มีช่องทางการจำหน่ายสินค้าเพิ่มมากขึ้น และเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจชายแดนรวมทั้งยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนของทั้งสองประเทศ

ดังนั้น เพื่อเข้ารับกับนโยบายของรัฐบาลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางการค้าของชุมชน โดยสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนส่งเสริมความรู้ในการนำไปใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นให้เกิดความยั่งยืน เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์คุณภาพพร้อมที่จะแข่งขันในการตลาดต่อไปได้นั้นจะมีแนวทางเพื่อการพัฒนาศักยภาพตลาดประชารัฐชายแดนไทยลาวบ้านหม้อได้อย่างไร

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจทำการศึกษาเพื่อสังเคราะห์ศักยภาพเพื่อการพัฒนาตลาดประชารัฐชายแดนไทยลาวบ้านหม้อ เพื่อเป็นข้อมูลเสนอไปยังหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมให้สามารถนำข้อมูลไปใช้กำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาศักยภาพตลาดประชารัฐชายแดนไทยลาวบ้านหม้อ เพื่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนชายแดนไทยลาวบ้านหม้อกับทั้งสองประเทศ คือ ประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) สู่การพัฒนาตลาดประชารัฐชายแดน ไทยลาวบ้านหม้ออย่างยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อมุ่งอธิบายความหมายการพัฒนาศักยภาพ และความสำคัญของการพัฒนาตามนโยบายการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประชารัฐเศรษฐกิจฐานราก

2.2 เพื่อมุ่งอธิบายการกระตุ้นเศรษฐกิจและสนองนโยบายรัฐบาลในเรื่องการส่งเสริมการค้าชายแดนและการสร้างรายได้ให้กับเศรษฐกิจชุมชน

2.3 เพื่อมุ่งอธิบายแนวทางการพัฒนาศักยภาพตลาดประชารัฐชายแดนไทยลาวบ้านหม้อในการพัฒนาผลิตภัณฑ์คุณภาพ และแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นให้เกิดความยั่งยืนพร้อมที่จะแข่งขันในการตลาดต่อไป

3. วิธีการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อสังเคราะห์ศักยภาพเพื่อการพัฒนาตลาดประชารัฐชายแดนไทยลาวบ้านหม้อการพัฒนาศักยภาพตามนโยบายการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประชารัฐเศรษฐกิจฐานรากในเรื่องการส่งเสริมการค้าชายแดนและการสร้างรายได้ให้กับเศรษฐกิจชุมชน และแนวทางการพัฒนาศักยภาพตลาดประชารัฐชายแดนไทยลาวบ้านหม้อในการพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนพร้อมที่จะแข่งขันในการตลาดต่อไป โดยผู้ศึกษาได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัย โดยใช้กระบวนการวิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research) โดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามกระบวนการวิจัย ซึ่งได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร และการวิจัยเชิงเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการทบทวนข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิเป็นหลัก รวบรวมจากเอกสาร หนังสือ ตำรา แนวความคิด ทฤษฎีข้อมูลทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ได้ตีพิมพ์แล้ว จากนั้นได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเสนอผลการศึกษาเชิงวิเคราะห์ โดยมีขั้นตอนการวิจัยเอกสารดังนี้

- 3.1 การกำหนดประเด็น เพื่อวางกรอบที่จะศึกษา
- 3.2 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสาร
- 3.3 กำหนดกรอบข้อมูลให้สอดคล้องกับประเด็นและตรงกับเป้าหมายที่จะศึกษา
- 3.4 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงสังเคราะห์
- 3.5 สรุปอภิปรายผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

4. ผลการศึกษา

นายกนกพันธ์ ภูมิอินทร์ ประธานกรรมการศูนย์เครือข่าย Biz Club จังหวัดหนองคาย กล่าวว่า จุดผ่อนปรนบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ตั้งอยู่ตรงข้ามกับด่านประเพณีบ้านหนองดามือสีกอตะบอง นครหลวงเวียงจันทน์ เปิดทำการสัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันอังคาร พุธ สבתดี และวันเสาร์ มีมูลค่าการค้ารวมปีละประมาณ 500-600 ล้านบาท สินค้าที่ทำการส่งออก ได้แก่ ผัก ผลไม้ สินค้าอุปโภคบริโภคที่ใช้ในชีวิตประจำวัน มีประชาชนและผู้ประกอบการจากสปป.ลาวเดินทางเข้ามาเพื่อซื้อสินค้าเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในวันเสาร์ซึ่งเป็นวันหยุด ศูนย์เครือข่าย Biz Club สำนักงานพาณิชย์จังหวัดหนองคาย และอำเภอศรีเชียงใหม่ รวมถึงเมืองโคด

ตะบอง สปป.ลาว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ตามแนวทางประชารัฐ เปิดตลาด ประชากรรัฐไทย-ลาว จุดผ่อนปรนบ้านหม้อขึ้น พร้อมจะผลักดันตลาดประชารัฐ ให้มีมาตรฐาน และ ผลักดันให้เป็นตลาดซื้อขายสินค้าของคนในพื้นที่ พร้อมทั้งดึงดูดประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาซื้อขาย เชื่อว่าจะสามารถขยายมูลค่าการค้าชายแดนได้เพิ่มขึ้น

4.1 ความหมายของศักยภาพ

Procter (1991 : 805) ศักยภาพ (Potential) หมายถึง สิ่งที่สามารถเกิดขึ้นหรืออาจจะไม่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันหรือความเป็นไปได้ในการพัฒนาหรือมีทางทำให้เจริญได้

วิวัฒน์ชัย บุญยภักดี (2532 : 42) (Potential) หมายถึง ความสามารถหรือความพร้อมในตัวของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา การปรับปรุง การจัดการ หรือการเข้ามาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใดๆ ขึ้น

สรูป ศักยภาพ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่มีการกระทำให้เกิดขึ้นหรือมีการวางแผน กำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้าโดยการเปลี่ยนแปลงต้องเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น

4.2 ความสำคัญของการพัฒนา

1. ความหมายของการพัฒนา

ชนิตา รัชเมืองพล (2532 : 55) การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงไปในการที่ดีขึ้น ในทิศทางที่กำหนด

ดารา ทีปะปาล (2538 : 15) การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นอย่างมีเป้าหมาย เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง เพื่อให้บรรลุตามแผนที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

มีชัย สายอร่าม (2540 : 59) อธิบายความหมายของการพัฒนา (Development) การพัฒนาเป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงและสรรค์สร้างความก้าวหน้าในทางเศรษฐกิจ ความเป็นธรรมในสังคม ความเสมอภาคในทางการเมือง การดำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม การจัดสรรและกระจายทรัพยากรด้วยวิธีการบริหารที่เหมาะสม เพื่อบรรลุเป้าหมายในอันที่จะสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี

สรูป การพัฒนา คือ “กระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยผ่านขั้นตอนต่างๆไปสู่ความเจริญ มีการปรับปรุงให้ดีขึ้น และเป็นไปตามทิศทางที่พึงปรารถนา อันจะส่งผลต่อความพึงพอใจสูงสุด โดยวิธีการพัฒนา ได้แก่ การจัดอบรม ประชุม สัมมนา และศึกษาเพิ่มพูนความรู้เฉพาะด้าน เป็นต้น”

2. แนวคิดและทิศทางในการพัฒนาประเทศ

ภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งภายนอกและภายในประเทศที่ส่งผลกระทบต่อทิศทางการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต จำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เหมาะสม ขณะที่การทบทวนผลการพัฒนาประเทศในระยะที่ผ่านมาสะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการประเทศที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว ทั้งที่มีความเสี่ยง ในหลายมิติที่อาจทำให้ปัญหาต่างๆรุนแรงมากขึ้น การพัฒนา

ประเทศในอนาคตจึงจำเป็นต้องเตรียมพร้อมและสร้างภูมิคุ้มกันของประเทศให้เข้มแข็งให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างมั่นคง กรอบแนวคิดในการพัฒนาประเทศ คือ ขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกภาคส่วน ทุกระดับ ยึดแนวทางการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มีการเชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการ ทั้งมิติตัวคน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม การเมือง และประเทศชาติ โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมในกระบวนการพัฒนาประเทศ ดังนั้นทิศทางการบริหารจัดการประเทศ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงจึงเป็นการใช้จุดแข็งและศักยภาพที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศที่เน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิตภาคเกษตรและการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนยึดหลักพัฒนาพื้นที่ ภารกิจ และการมีส่วนร่วม ให้จังหวัดเป็นพื้นที่ดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนา และเป็นจุดเชื่อมโยงการพัฒนาจากระดับชุมชนสู่ประเทศและประเทศสู่ชุมชน เพิ่มการใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ให้เป็นเครื่องมือหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกภาคส่วนทั้งระดับพื้นที่ ท้องถิ่น และชุมชน ใช้กลไกและเครื่องการพัฒนาของภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคธุรกิจเอกชน และสื่อมวลชนอย่างบูรณาการให้การขับเคลื่อนเกิดประสิทธิภาพ ด้วยกระบวนการสร้างเครือข่ายหรือคลัสเตอร์ที่ตอบสนองต่อการแก้ปัญหาและการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11, 2555-2559 : 8 : 21)

4.3 นโยบายประชารัฐ

จุดเริ่มต้น

“สร้างรายได้ในชุมชน ประชาชนมีความสุข” คือแนวคิดแรกของนายกรัฐมนตรี “พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา” กับความหมายของ “ประชารัฐ” ที่ต้องการ พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของไทย โดยเอาชุมชนเป็นตัวตั้ง ยึดปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นหลัก ด้วยการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน สร้างรายได้ มีการดำเนินงานวัดผลเป็นรูปธรรม มีเกณฑ์การวัดผล ความสำเร็จ การเพิ่มขึ้นของรายได้ชุมชนที่ชัดเจน และ เน้นความร่วมมือของคนทั้งชาติ ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม เพื่อสร้างเศรษฐกิจไทยให้เติบโตอย่าง มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยกำหนดสิ่งที่จะสร้างรายได้ ที่ยั่งยืนแก่ชุมชนไว้ 3 ด้าน คือ การเกษตร การแปรรูป และการท่องเที่ยวโดยชุมชน ภายใต้การพัฒนาและ สร้างประสิทธิภาพตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง

“ประชารัฐ” สามพยางค์แห่งการขับเคลื่อน

คำว่าประชารัฐ เกิดจากคำว่า “ประชา” หมายถึง ประชาชน รวมกับคำว่า “รัฐ” ซึ่งก็คือ รัฐบาล ความหมาย อย่างเข้าใจง่ายจากสิ่งที่ท่านนายกรัฐมนตรีได้ประกาศ ไปแล้วก็คือ เป็นการประสานพลังทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน รวมทั้งภาคส่วนย่อยอื่นๆ ขับเคลื่อนประเทศในแต่ละด้านอย่างสร้างสรรค์ พัฒนา เศรษฐกิจฐานราก นำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” คือ การรวมเอาพลังทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะอยู่ในภาคประชาชน ภาคธุรกิจ หรือภาครัฐมาใช้ โดยมองบนพื้นฐานว่า “คนไทยทุกคน ก็คือ ประชาชนของชาติ” ซึ่งถือเป็นพลังอำนาจที่สำคัญในการแก้ไขปัญหา ในการเปลี่ยนแปลงหรือการปฏิรูป และการพัฒนาประเทศในทุกมิติและทุกด้านอย่างยั่งยืน

สานพลังประชารัฐ คือ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วน ตามที่รัฐบาลได้ประกาศนโยบายขับเคลื่อนประเทศด้วยกลไกประชารัฐ ซึ่งเป็นการสานพลังความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม นับจากนี้ไป ทุกภาคส่วนของประเทศจะร่วมแรงร่วมใจกันสนับสนุนและเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้เจริญเติบโตอย่างเข้มแข็ง สมดุล และยั่งยืนผ่านทางการดำเนินงานของ 12 คณะทำงาน (ภาพที่ 1) ทั้งนี้ภาครัฐและภาคเอกชนได้ให้การสนับสนุน และสร้างความร่วมมือกับภาคประชาชน ในรูปแบบของการจัดตั้ง “วิสาหกิจเพื่อสังคม” (Social Enterprise) เพื่อให้ชาวบ้านสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยรัฐบาลยืนยันว่า ผลประโยชน์ทั้งหมดนั้น ตกเป็นของพี่น้องประชาชน และไม่มีการเอื้อประโยชน์ให้กลุ่มทุนใดๆทั้งสิ้น

“สานพลังประชารัฐ” คือ พลังอันยิ่งใหญ่ที่จะเปลี่ยนแปลงและปฏิรูปประเทศไทย เป็นแรงขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจไทยตั้งแต่ระดับฐานราก และส่งเสริมให้ชุมชนดำเนินธุรกิจ บนฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

ภาพที่ 1 : คณะทำงานสานพลังประชารัฐ

5. สรุปผล

สรุป ศักยภาพเพื่อการพัฒนาตลาดประชารัฐชายแดนไทยลาวบ้านหม้อนั้น ชุมชนท้องถิ่นเป็นกลไกที่มีความสามารถในการบริหารจัดการ มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเชื่อมโยงสวัสดิการ เป็นพลังหลักในการพัฒนาฐานรากของประเทศให้มั่นคง ชุมชนพึ่งตนเองสามารถบรรเทาปัญหาเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหัวใจสำคัญของยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” คือ การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกคน เนื่องจากการแก้ปัญหา การปฏิรูป และการพัฒนาประเทศในทุกๆด้านจะสำเร็จหรือเห็นผลเป็นรูปธรรมไม่ได้หากขาดซึ่งความร่วมมือร่วมใจและการมีส่วนร่วมระหว่างประชาชน เจ้าหน้าที่รัฐ และรัฐบาล

5.1 แนวทางการพัฒนาศักยภาพตลาดประชารัฐชายแดนไทยลาวบ้านหม้อ

ภาครัฐควรกำหนดกรอบยุทธศาสตร์และสนองนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาศักยภาพตลาด ประชากรรัฐชายแดนไทยลาวบ้านหม้อ ให้มีมาตรฐานเป็นตลาดซื้อขายสินค้าของคนในพื้นที่ มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางการค้าชายแดนของชุมชน มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์คุณภาพ และมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดชายแดนไทยลาวบ้านหม้อ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ และให้เกิดความยั่งยืนพร้อมที่จะแข่งขันในการตลาด สามารถดึงดูดประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาซื้อขายและสร้างมูลค่าการค้าชายแดนได้เพิ่มมากยิ่งขึ้นต่อไป (ตารางที่ 1 : ตารางเปรียบเทียบมูลค่าการค้า ณ จุดผ่อนปรน รายเดือน (หน่วย : บาท) โดยสอดคล้องกับแนวความคิดประชารัฐ (Civil State) ของสุวิทย์ เมษินทรีย์. (2559). ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับประเทศไทย 4.0. พบว่า เป็นการผนึกกำลังจาก 3 ภาคส่วน ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในลักษณะ “การร่วม รังสรรค์” (Co-Creation) ทางเศรษฐกิจ (Economic Co-Creation) และทางสังคม (Social Co-Creation) เปลี่ยนประชาชนที่ “เดือดร้อน” เป็น “อยู่รอด” และจาก “อยู่รอด” เป็น “ยั่งยืน” (Sustain) และสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐของกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ภาพที่ 2 : แนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ

ที่มา : กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ตารางที่ 1 : ตารางเปรียบเทียบมูลค่าการค้า ณ จุดผ่อนปรน รายเดือน (หน่วย : บาท)

จุดผ่อนปรน	มูลค่า	ธ.ค. 59	พ.ย. 59	เพิ่ม/ลด %
บ้านหม้อ	ส่งออก	46,819,587.65	26,604,670.70	75.98
บ้านม่วง	ส่งออก	1,565,500	11,741,170	-86.67
	นำเข้า	21,720	6,000	262
บ้านจุมพล	ส่งออก	3,614,300	2,693,210	34.20
บ้านเปงจาน	ส่งออก	1,150,524	1,115,434	3.15
	นำเข้า	8,700	6,300	38.09
รวม	ส่งออก	53,149,911.65	42,154,484.70	26.08
	นำเข้า	30,420	12,300	147.32
	รวมนำเข้า/ส่งออก	53,180,331.65	42,166,784.70	26.12

ที่มา : ด้านศุลกากรจังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. 2559

มูลค่าสินค้าในลักษณะของติดตัวผู้โดยสาร/คนเดินทางเข้า-ออก ณ จุดผ่อนปรน ประจำเดือน ธันวาคม 2559 มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 53,180,331.65 บาท เพิ่มขึ้นจากเดือนที่แล้ว (พ.ย. 59) จำนวน 11,013,546.95 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.12 แบ่งเป็นมูลค่าสินค้า ส่งออก 53,149,911.65 บาท มูลค่าสินค้านำเข้า 30,420 บาท สินค้าติดตัวผู้โดยสารขาออกที่สำคัญ ได้แก่ ผัก ผลไม้ วัสดุก่อสร้าง เครื่องอุปโภค-บริโภคเครื่องมือการเกษตร สินค้าเบ็ดเตล็ด เป็นต้น สินค้าติดตัวผู้โดยสารขาเข้าที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องจักรสาน

จากข้อมูลสถิติ ตารางที่ 1 : ตารางเปรียบเทียบมูลค่าการค้า ณ จุดผ่อนปรน รายเดือน
(หน่วย : บาท)

ด้านศุลกากร พ.ศ. 2559 แสดงให้เห็นว่า ตลาดประชารัฐชายแดนไทยลาวบ้านหม้อ มีแนวทางการพัฒนาศักยภาพตลาดประชารัฐชายแดนไทยลาวบ้านหม้อ ให้เกิดความยั่งยืนพร้อมที่จะแข่งขันในการตลาด สามารถดึงดูดประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาซื้อขายและสร้างมูลค่าการค้าชายแดนได้เพิ่มมากยิ่งขึ้นต่อไป

6. ข้อเสนอแนะ

1. ภาครัฐควรกำหนดกรอบยุทธศาสตร์ในการพัฒนาศักยภาพตลาดประชารัฐชายแดนไทยลาวบ้านหม้อ ให้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์คุณภาพ และแหล่งท่องเที่ยวจุดผ่อนปรนชายแดนไทยลาวบ้านหม้อ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนพร้อมที่จะแข่งขันในการตลาดต่อไป

2. ภาครัฐควรสนองนโยบายตลาดประชารัฐของรัฐบาลในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางการค้าชายแดนของชุมชน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้

3. ภาครัฐควรพัฒนาศักยภาพตลาดประชารัฐชายแดนไทยลาวบ้านหม้อ ให้มีมาตรฐานและให้เป็นตลาดซื้อขายสินค้าของคนในพื้นที่ เพื่อดึงดูดประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาซื้อขายและสร้างมูลค่าการค้าชายแดนได้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาชุมชน. (2560). การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ. www.kalasin.go.th
- กรมประชาสัมพันธ์. (2559). สานพลังประชารัฐ จดหมายข่าวรัฐบาลเพื่อประชาชน. www.prd.go.th
- ไทเสรี. (2560). เปิด “โครงการตลาดนัดประชารัฐชายแดน”. www.thaiseree.com
- ธนาคารออมสิน.(2558). ตลาดประชารัฐเพื่อชุมชน. www.zeekway.com.
- สยามรัฐ. (2559). ยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” ของรัฐ. www.siamrath.co.th
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559. www.nesdb.go.th
- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดหนองคาย .(2559). สรุปภาวะการค้าชายแดนไทยกับลาว ด้านจังหวัดหนองคาย. www.aecthaibiz.com.
- สำนักงานประชาสัมพันธ์หนองคาย . (2560). หนองคาย เปิดตลาดประชารัฐไทย-ลาว. สารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์. www.contentcenter.prd.go.th
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. 2559. แนวคิดเกี่ยวกับประเทศไทย 4.0. แหล่งข้อมูล : <https://goo.gl/1suF0q>. ค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2560.

